

Vybrané teorie osobnosti I

Sigmund Freud (1856-1939) narodil se v Příboře, rodina se přestěhovala brzy do Vídně, kde strávil téměř celý život, v roce 1938 po okupaci Rakouska nacistickými vojsky odešel do Anglie.

Struktura osobnosti

Id – temná, nepřístupná část naší osobnosti, chaos, kotl plný kypících vznětů. Z nevědomí se id domáhá okamžitého a úplného uspokojení svých tužeb, je iracionální a řídí se principem slasti, nestará se o potřeby druhých lidí.

Ego – převádí požadavky id do praktického způsobu, je racionální, působí na vědomé úrovni.

Superego – moralizující síla v osobnosti, založená na principu dokonalosti. Obsahuje vědomé i nevědomé části, zvnitřněné omezení a zákazy podávané v průběhu dětství. Pokud není rozvinuto, lidé necítí vinu i po velkých mravních přestupcích. Naopak přebujelé superego vede k perfekcionismu, lidé trpí mravní úzkostí.

Tyto tři subsystemy jsou těsně propojeny a interagují spolu. Vzájemné intrapersonální konflikty (id x ego, id x superego, ego x superego).

Obranné mechanismy

Sny

Alfred Adler (1870-1937)

Překonávání pocitů méněcennosti, dosažení nadřazenosti.

Sourozenecké pořadí, rodinné konstelace.

Znak dobře přizpůsobené osobnosti je sociální cit.

Erik Erikson (1902-1982)

Fyziologické tlaky na osobnost jsou vyvažovány vlivy společenskými a kulturními.

Epigenetická stádia lidského růstu:

Bazální důvěra x nedůvěra - naděje

Autonomie x zahanbení, pochybnosti - vůle

Iniciativa x vina - účelnost

Snaživost x méněcennost – kompetence

Identita x zmatení rolí – věrnost, osobní oddanost

Intimita x izolace – láska

Generativita x stagnace – pečování

Integrita x zoufalství – moudrost

Carl R. Rogers (1902-1987)

Důraz na humanismus, ochranu lidské individuality, optimistický pohled na podstatu člověka.

Každý člověk má tendenci k sbeaktualizaci!

Kongruence x inkongruence. Kongruence je shoda mezi prožitky přítomnými v organismu a tím, jak jsou symbolizovány v já, je známkou duševního zdraví jedince. Inkongruence – rozpor mezi prožitky a jejich vnímáním, má za následek zkreslené uvědomování já, svědčí o patologii.

Ideální x reálné já.